

Betænkning afgivet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 0. april 2010

2. udkast

(ændringsforslag fra videnskabsministeren)

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af universitetsloven

(Nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.)

[af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (Helge Sander)]

1. Ændringsforslag

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. januar 2010 og var til 1. behandling den 25. februar 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Videnskab og Teknologi.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i < > møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ministeren for videnskab og teknologi sendte den 16. november 2010 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 40. Den 5. februar 2010 sendte ministeren for videnskab, teknologi og udvikling de indkomne høringsvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danske Universiteter,
DI, Dansk Erhverv og FUHU/DEA og
Foreningen af Danske Lægestuderende

[Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.]

Deputation

[Endvidere har Foreningen af Danske Lægestuderende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.]

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret.]

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *ministeren for videnskab, teknologi og udvikling*, tiltrådt af <>:

Til titlen

1) Som fodnote indsættes:

»1) Loven har som udkast været notificeret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF (informationsproceduredirektivet), som ændret ved direktiv 98/48/EF.«
[Indsættelse af fodnote om notifikationsprocedure]

Til § 1

2) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3, *stk. 3*, ændres »5 og 7« til: »5, 7, 9 og 01«.
[Yderligere undtagelser fra kravet om, at universitetsuddannelser alene kan udbydes i Danmark]

3) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3 indsættes efter *stk. 9* som nyt stykke:
»*Stk. 01.* Universitetet kan udbyde uddannelser efter *stk. 1* uden for Danmark efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. dog *stk. 10*.«
[Mulighed for universitetet til at udbyde akkrediterede danske uddannelser i udlandet uden krav om samarbejdsuniversitet]

4) Den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3, *stk. 10*, affattes således:

»*Stk. 10.* Ministeren kan fastsætte regler om,

- 1) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse, når det sker som led i en aftale efter *stk. 4*, *stk. 5*, 1. pkt., og *stk. 7*,
- 2) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af *stk. 9*, og
- 3) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse udbudt i medfør af *stk. 01*.«

[Hjemmel for ministeren for videnskab, teknologi og udvikling til at fastsætte regler om udstedelse af eksamensbevis]

5) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3, *stk. 11, 1. pkt.*, ændres »stk. 10« til: »stk. 01 og 10«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Til § 2

6) I *stk. 2* ændres »godkendt af« til: »ansøgt om godkendelse af ved«, og efter »og som« indsættes: »godkendes eller«.

[Ændring af overgangsbestemmelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget indsætter en fodnote om notifikationsproceduren i lovforslagets titel. Lovforslaget er den 28. januar 2010 blevet notificeret til Europa-Kommissionen. Der henvises i øvrigt til pkt. 7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget får universiteterne yderligere muligheder for at udbyde uddannelser i udlandet. Dels kan en af universitetets uddannelser udbydes af et eller flere universiteter i udlandet, og dels kan universitetet selv udbyde akkrediterede danske uddannelser i udlandet.

Til nr. 3

De danske universiteter og forskere skal have de bedste rammer for at anvende de muligheder, som internationalt samarbejde giver mulighed for. Med dette sigte blev universiteternes muligheder for at agere internationalt udvidet i foråret 2009.

I den forbindelse bad flertallet i Udvalget for Videnskab og Teknologis betænkning over lovforslag nr. L 147 om ændring af universitetsloven (folketingsåret 2008-09) videnskabsministeren om at iværksætte et arbejde, som skulle afdække muligheder for og konsekvenser af at give universiteterne frihed til i udlandet at udbyde akkrediterede, statsanerkendte uddannelser, som udløser et dansk eksamensbevis, uden at der stilles krav om et udenlandsk samarbejdsuniversitet.

På baggrund heraf og efter ønske fra universiteterne om større råderum på området foreslås det allerede nu at udvide universiteternes muligheder for at udbyde akkrediterede danske uddannelser i udlandet. Formålet er at give universiteterne flere frihedsgrader og samtidig harmonisere reglerne med reglerne på Undervisningsministeriets område.

Efter gældende regler kan universiteterne i forbindelse med forskningssamarbejder mellem danske og udenlandske universiteter udbyde uddannelser, som bygger på resultaterne af disse forskningssamarbejder. De uddannelser, der udbydes som led i et forskningssamarbejde, skal foregå i umiddelbar tilknytning til samarbejdet. Uddannelserne skal derfor udbydes af det udenlandske universitet, hvor forskningssamarbejdet foregår. Hvis det udenlandske universitet opkræver brugerbetaling, må denne ikke overstige det danske udlandsstipendium. Godkendelsen af, at en af universitetets uddannelser kan udbydes i udlandet, indebærer, at et dansk universitet kan udstede et dansk eksa-

mensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet. Ændringsforslaget berører ikke disse regler.

Med ændringsforslaget foreslås det at gøre det muligt for danske universiteter at udbyde akkrediterede danske uddannelser i udlandet uden krav om samarbejdsuniversitet. Det foreslås, at universitetet kan udbyde anerkendte danske uddannelser i udlandet efter Budgetvejledningens regler om indtægtsdækket virksomhed. Det danske universitet kan herefter udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført en uddannelse udbudt i udlandet efter disse regler.

Uddannelser, der udbydes i udlandet efter denne bestemmelse uden samarbejdsuniversitet, udløser ikke taxametertilskud efter § 19, stk. 2, i universitetsloven, og der kan ikke ydes udlandsstipendium til disse uddannelser.

Universiteterne skal derfor kunne opkræve deltagerbetaling for de uddannelser, der udbydes i udlandet efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. pkt. 2.6.8. i Budgetvejledning 2010. En begrænsning af størrelsen på deltagerbetalingen, som efter de gældende regler med samarbejdsuniversiteter, vil være en unødigt detailregulering, der forhindrer at universiteterne kan få fuldt udbytte af de nye regler.

Det følger af Budgetvejledningen, at der i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed kan tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar.

Videnskabsministerens tilsyn med universiteterne ændres ikke. Det vil sige, at videnskabsministeren ikke fører tilsyn med kvaliteten af uddannelserne udbudt i udlandet, da dette varetages gennem reglerne om kvalitetssikring af uddannelserne.

I årsrapporten skal der særskilt redegøres for universitetets aktiviteter, der er foretaget i medfør af det foreslåede § 3, stk. 01.

Som ved Undervisningsministeriets model stilles der krav om, at udlandsvirksomheden ikke må gå ud over hovedaktiviteter, som for universiteterne er uddannelse, forskning, formidling og forskningsbaseret myndighedsbetjening i Danmark. Universitetet må ikke anvende midler til udlandsvirksomheden i et sådant omfang eller på sådanne vilkår, at det bringer grundlaget for universitetets opgaver i Danmark i fare. I henhold til universitetslovens §§ 10 og 11 er bestyrelsen øverste myndighed for universitetet, og bestyrelsen er over for ministeren ansvarlig for universitetets virke, herunder forvaltningen af universitetets samlede ressourcer.

Til nr. 4

Den foreslåede affattelse af § 3, stk. 10, nr. 1, er en uændret videreførelse af det i lovforslaget foreslåede § 3, stk. 10, 1. pkt. Den foreslåede affattelse af § 3, stk. 10, nr. 2, er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 8, 2. pkt.

Med ændringsforslaget foreslås det i § 3, stk. 10, nr. 3, at ministeren kan fastsætte regler om det danske universitets udstedelse af eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse udbudt efter bestemmelsen i det foreslåede § 3, stk. 01, jf. ændringsforslag nr. 3.

De nye regler om udstedelse af dansk grad og dansk eksamensbevis for uddannelser i udlandet er en afvejning af at universiteterne skal have mulighed for at markedsføre sig på det internationale marked uden at dette svækker tilliden til kvaliteten af de danske eksamensbeviser. Derfor skal der kun kunne udstedes danske eksamensbeviser, når der er dokumentation for, at den studerende kan det samme, som hvis uddannelsen var gennemført i Danmark. Når universitetet udsteder eksamensbevis for en uddannelse gennemført i udlandet, er der tale om en konkret forvaltningsakt. Det er derfor – ligesom når universiteterne udsteder eksamensbeviser i for gennemført uddannelse i

Danmark – universitetets ansvar, at den studerende besidder de kvalifikationer, som eksamensbeviset borger for.

Det er vigtigt, at uddannelserne lever op til de kvalitetskrav, der i øvrigt stilles til danske uddannelser, når universiteterne nu får mulighed for at udstede dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført en uddannelse udbudt i udlandet.

Kvaliteten af danske uddannelser, der udbydes i udlandet, sikres efter de gældende regler i § 5, stk. 2, i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelse. Danske universitetsuddannelser, der udbydes i udlandet, skal derfor akkrediteres af Akkrediteringsinstitutionen (ACE Denmark) eller kvalitetssikres efter det nationale kvalitetssikringssystem i det land, hvor uddannelsen udbydes. Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at reglen også finder anvendelse ved udbud af uddannelser, der ikke udløser taxametertilskud. Som det gælder for uddannelser, der udbydes i Danmark, akkrediteres hvert enkelt uddannelsesudbud for sig.

Universiteterne kan frit vælge mellem det danske eller det udenlandske kvalitetssikringssystem. Hvis universiteterne ønsker at udstede danske eksamensbeviser er det en yderligere betingelse, at den udenlandske kvalitetssikring er internationalt anerkendt. Det vil sige en institution, der følger de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring, herunder akkreditering, og har dokumenteret dette for eksempel ved at være optaget i det europæiske register for kvalitetssikringsinstitutioner (European Quality Assurance Register, EQAR).

Videnskabsministeren vil dog efter bestemmelsen kunne fastsætte kriterier for om en kvalitetssikringsinstitution, der ikke er optaget i EQAR, kan anses at være internationalt anerkendt. Kriterierne kan for eksempel være uafhængighed, gennemsigtighed og inddragelse af internationale eksperter og stakeholders. Et universitet vil på forhånd kunne få oplyst, om en given institution opfylder betingelserne.

Universiteterne skal betale for akkrediteringen af uddannelser efter § 5, stk. 2, i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Sker kvalitetssikringen hos ACE Denmark, udføres opgaven som indtægtsdækket virksomhed. Sker kvalitetssikringen i det land, hvor uddannelsen udbydes, følges reglerne for den pågældende kvalitetssikringsinstitution.

Efter de gældende regler træffer videnskabsministeren afgørelsen om titlen, jf. § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Dette gælder også, når kvalitetssikring sker i henhold til § 5, stk. 2, i samme lov.

Er kvalitetssikringen foretaget af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, vil det være universitetets ansvar at sikre, at videnskabsministeren får de nødvendige oplysninger for at kunne træffe afgørelse om titlen.

For så vidt angår uddannelser, der kan føre til lovregulerede erhverv, skal der ske drøftelse med vedkommende minister, inden videnskabsministeren træffer sin afgørelse.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 6

Overgangsbestemmelsen foreslås ændret, så universitetet alene skal have søgt Europa-Kommissionen om godkendelse inden den 1. juli 2010. Der er tale om en ændring af overgangsbestemmelsen som følge af, at ansøgningerne ikke kan forventes endeligt godkendt af Europa-

Kommissionen inden den 1. juli 2010. Det forudsættes, at ansøgningen godkendes inden udbud kan finde sted.

Helge Sander (V) Mads Rørvig (V) Michael Aastrup Jensen (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) nfm. Malou Aamund (V) Jesper Langballe (DF)

Mikkel Dencker (DF) Jørgen S. Lundsgaard (KF) Steen Konradsen (KF) Kirsten Brosbøl (S)

Rasmus Prehn (S) Benny Engelbrecht (S) Per Husted (S) Jonas Dahl (SF)

Hanne Agersnap (SF) Marianne Jelved (RV) fmd. Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 119

Bilagsnr. Titel

1	Høringssvar og høringsnotat, fra videnskabsministeren
2	Henvendelse af 11/2-10 fra Danske Universiteter
3	Tidsplan
4	Henvendelse af 24/3-10 fra DI, Dansk Erhverv og FUHU/DEA
5	Henvendelse af 15/4-10 fra Foreningen af Danske Lægestuderende
6	1. udkast til betækning
7	Ændringsforslag fra videnskabsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 119

Spm.nr. Titel

1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 11/2-10 fra Danske Universiteter, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om finansiering af danske studerende via udlandstipendieordningen, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, danske universiteter kan deltage i Erasmus Mundus samarbejder, hvor deltagerbetalingen overstiger niveauet for udlandstipendierne, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om brugerbetaling på udenlandske universiteter skal foregå over udlandstipendieordningen eller »på anden måde«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilke initiativer regeringen har taget for at sikre Erasmus Mundus-programmerne kommer til at foregå via gensidig udveksling, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvilke initiativer ministeriet vil tage i fremtiden, for at sikre at Erasmus Mundus-programmerne kommer til at foregå via gensidig udveksling, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om reglerne om, at universiteterne i et Erasmus Mundus-samarbejdet skal opkræve den samme beløbsstørrelse i tuition fee for europæiske studerende uanset disse studerendes valg af mobilitetsspor, til videnskabsministeren, [og ministerens svar herpå]
8	Spm. om, hvorledes et krav om ens opkrævning af tuition fee for europæiske studerende på Erasmus Mundus-uddannelser uanset mobilitetsspor skal forvaltes af danske universiteter, til videnskabsministeren, [og ministerens svar herpå]
9	Spm. om kommentar til henvendelsen af 24/3-10 fra DI, Dansk Erhverv og FUHU, til videnskabsministeren, [og ministerens svar herpå]
10	Spm. om kommentar til henvendelsen af 15/4-10 fra Foreningen af Danske Lægestuderende, til videnskabsministeren, [og ministerens svar herpå]

